

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 12 grudnia 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 11 do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurjer”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 m-rk., półrocznie 6 m-rk., miesięcznie 1 m-rk. Za odnośnienie do domu lub przesyłką pocztową dolicza się 40 fen. miesięcznie. Za przesyłką zagranicą dolicza się 1 markę miesięcznie. Zmiana adresu 40 fen. Telefon Nr. 253.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 m-rk. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 m-rk., nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwyczajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wiersz. Ogłoszenia za miejscowość: I-sza strona 1 m-rk., reszta po 40 fen., zwyczajne 24 fen. za wiersz lub jego miejsce w tekście 1.50 m-rk.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły z góry ceną nieoznaczone, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Wojna.

Z terenu wschodniego.

BERLIN, 11 grudnia. — Wielka kwatera główna. (Urzędowo).

Położenie jest niezmiennione na froncie grupy wojsk generała marszałka polnego Hindenburga i księcia Leopolda bawarskiego.

Grupa wojsk generała Linsingena. Na północy od drogi żelaznej Kowel—Samy, złamał się z dużymi stratami przed austriacko-węgierską linią, atak rosyjski.

Na północy od Czartoryska, wyparto znów wywiadowcze oddziały nieprzyjaciela, które przeszły na zachodni brzeg Styru.

Z widowni bałkańskiej.

Niema wydarzeń ważniejszych. O armji bułgarskiej nie nadeszły jeszcze świeże wiadomości.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Na froncie zachodnim.

BERLIN, 11 grudnia. — Wielka kwatera główna. (Urzędowo).

W wielu miejscach na froncie żywa działalność obustronnej artylerji. Po silnym przygotowaniu ogniom, natarli francuzi wieczorem ponownie na stanowiska nasze na wschodzie od wyżyny 193 (na północnym wschodzie od Souain). Natarcie odparto. Stanowisko nasze jest tak pewne w naszych rękach, że nawet nie mogły go wyrzucić najmilsze przeciwnie twierdzenia, w sprawozdaniach francuskich w ostatnim czasie.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Pochód bułgarów na Demir-Kapu.

SOFJA. Podług doniesień korespondentów berlińskich pism z Sofji, bułgarzy kontynuują z powodzeniem pościg wojsk angielsko-francuskiego korpusu ekspedycyjnego w trójkacie pomiędzy Czerną i Wardarem, oraz w okręgu na wschód od Wardaru między Strumicą. Pod Demir-Kapu francuzi ponieśli nową klęskę. W okręgu Strumicy ujęto do niewoli wiele setek żołnierzy angielskich. Zajęcie Demir-Kapu przez bułgarów jest kwestją najkrótszego czasu.

Posiadanie Demir-Kapu obecnie pozwała francuzom utrzymywać jedyną połączenie kolejowe ze Strumicą przez dworzec w Udevo. Z chwilą zajęcia tej stacji zostanie odcięty kąt pod Strumicą, oraz uzyskane będzie dobre połączenie z Niszem.

W ten sposób uzyskana zostanie dogodna, bo 24 godziny trwająca komunikacja pomiędzy Sofją i Strumicą.

Z utratą tej pozycji na lewym brzegu Wardaru tracą Angli i Francuzi ostatnie oparcie w południowej Macedonii.

Wokół wojny

Pas neutralny między Bułgarią a Grecją.

Rząd bułgarski zaproponował rządowi greckiemu, aby utworzony przy mobilizacji Bułgarii i Grecji pas neutralny, szerokością 2,500 metrów po obydwu stronach granicy bułgarsko-serbskiej, przedłużyć obecnie na dotychczasową granicę grecko-serbską. Ten pas neutralny ma być wolny na odległość strzałów karabinowych zarówno od żołnierzy bułgarskich, jak i greckich. Powyższa bułgarsko-grecka umowa naturalnie nie określa stanowiska wojsk niemieckich i austro-węgierskich względem francuzów i Anglików, którzy uciekną na terytorjum greckie.

Nominacja generała Castelnau.

Jak donosi „Petit Parisien”, generała Castelnau mianowano pomocnikiem wodza naczelnego, generała Joffre'a, dla kierowania operacjami zwłaszcza na froncie północno-zachodnim.

Nominację generała Castelnau na pomocnika generała Joffre'a, przyjęły z zadowoleniem stronnictwa umiarkowane i nacjonalisci, stronnictwa natomiast radykalne spoglądają na nią z niechęcią, gdyż Castelnau jest rojalista. Pominięcie generała Focha, który wczoraj uchodził za faworyta rządu, było dla wszystkich niespodzianką. Prasa paryska przypuszcza, że generał Castelnau trzymać się będzie na froncie północno-zachodnim w dalszym ciągu taktyki generała Joffre'a.

Prośba o odwołanie niemieckiego attaché w Waszyngtonie.

Rząd Stanów Zjednoczonych pod adresem rządu niemieckiego wyraził życzenie odwołania attaché wojskowego i marynarki przy poselstwie niemieckim w Waszyngtonie.

Kronika

(d) Pensja dla nauczycieli emerytów.

Magistrat postanowił nauczycielom emerytom do czasu uregulowania im należności, w pilnych potrzebach wydawać pożyczki z kasy Delegacji biednych, ale tylko idzie o nauczycieli nie zdolnych do pracy.

(d) Wypłata pensji.

Delegacja szkolna postanowiła nauczycielom szkół miejskich początkowych wypłacić pensję jeszcze przed świętami.

(f) Kursy dla rzemieślników.

W dniu dzisiejszym o godz. 3 po

południu punktualnie rozpoczęte zostaną kursy naukowe dla rzemieślników, w sali Resursy rzemieślniczej przy ul. Widzewskiej № 117. Na pierwsze te wykłady wyznaczono: rachunkowość dla rzemieślników (wykład prof. Lipińskiego) i o żelazie (wykład inż. Krotkiewskiego).

(k) Z Towarzystwa oświatowego „Wiedza”.

Na wczorajszym posiedzeniu Delegacji szkolnej przy magistracie przyznano zarządowi Towarzystwa oświatowego „Wiedza” subdyjium w wysokości rb. 1,000 na prowadzenie kursów naukowych dla analfabetów.

(r) Z Tow. muzeum nauki i sztuki.

Od dnia 12 grudnia muzeum nauki i sztuki otwarte będzie dla zwiedzających codziennie od godz. 4-ej do 7-ej po południu. Bilety wejścia po 5 i po 10 kop.

(k) Stacja doświadczalna.

Na onegdajszym posiedzeniu zarządu Stow. techników poruszono kwestję utworzenia w Łodzi technicznej stacji doświadczalnej dla badania i oceny materiałów, używanych w zakładach przemysłowych. Przy stacji doświadczalnej ma być również urządzone laboratorium techniczno-chemiczne. Wobec niezmierniej doniosłości dla przemysłu, kwestja ta będzie w czasie najbliższym gruntownie rozważoną i zrealizowaną.

(k) Z delegacji zaprowiantowania miasta.

Członek delegacji zaprowiantowania miasta, p. Drozdowski, udał się do Kutna i Włocławka w sprawie uzyskania udegodnień przepustkowych na dowóz kartofli do miasta, oraz w celu zapewnienia dla Łodzi dostatecznej ilości kartofli.

(k) Detaliczna sprzedaż mąki.

W poniedziałek dn. 13 b. m. o godzinie 8 rano nastąpi otwarcie „Mąki”, sklepu detalicznej sprzedaży mąki Komitetu rozdziału chleba i mąki, przy, przy ul. Andrzeja pod № 6. Sklep otwarty będzie dla sprzedaży w godzinach od 8 rano do 1 po południu oraz od 3 do 5 po południu. Ceny sprzedaży będą następujące: funt mąki żytniej 12 kop., funt mąki pszennej 17 kop. i kartoflanej 16 kop. Kierownictwo sprzedaży powierzono p. Montagowi.

(k) Sprzedaż cukru.

Delegacja zaprowiantowania miasta postanowiła, aby każdy sklep sprzedający cukier, zaopatrzonej został w ogłoszenie o sprzedaży i cenie maksymalnej cukru.

Przy otrzymaniu cukru z Oddziału sprzedaży w Delegacji zaprowiantowania miasta każdy handlarz otrzymał powyższe obwieszczenie na papierze kartonowym, w cenie 50 fenigów za sztukę. Jeżeli w którymkolwiek sklepie ogłoszenie nie będzie wywieszane, to sklepikarz utraci prawo otrzymania cukru.

(r) Z taniej polskiej stołowni dla inteligencji.

Tania polska stołownia dla inteligencji, w swej nowej nader sympatycznej siedzibie, (Piotrkowska 224) rozwija się pomyślnie, wy-

dając smaczne, zdrowe i posilne obiady w cenie 30 i 45 kopiejek.

Stołownia, jak i poprzednio istnieje tylko na zasadzie samopomocy i poza bezpłatnie używanym lokalem przez W. barona J. Heinzla, oraz urządzeniem kuchennym Stow. techników, nie korzysta z żadnych zapomóg, ani ofiarności publicznej.

Zarząd stołowni z p. J. Krasuską na czele dokłada starań, aby zadowolił stołowników.

Obiady wydawane są codziennie w niedzielę i święta również od godz. 12 do 3 po południu.

(f) Obiady dla rzemieślników.

Liczba wydawanych obecnie w Resursie rzemieślniczej obiadów dla członków Resursy rzemieślników wzrosła do 400. Obiad kosztuje 10 k. i składa się z zupy, kawałka mięsa i chleba.

(k) Nowa piekarnia fabryczna dla robotników.

Administracja zakładów przemysłowych Tow. akcyjnego Karola Szejblera, urządza dla swoich robotników tanie piekarnię fabryczną, która mieścić się będzie w gmachu bielników przy ul. św. Emilji.

(k) Z taniej kuchni w parku Żródliska.

Tania kuchnia robotnicza w parku Żródliska przy Tow. Techników, do dnia 1 grudnia wydała 893 000 obiadów.

(k) Nowe tanie herbaciarnie.

Zarząd Stow. techników postanowił uruchomić szóstą i siódmą tanie herbaciarnie które zostaną otwarte: jedna przy ul. Konstytucyjnej, druga zaś na Bałutach.

(k) Kąpiele dla działwy szkolnej. Na wczorajszym posiedzeniu Delegacji szkolnej przy magistracie, postanowiono utworzyć dla działwy szkolnej higieniczne kąpiele.

W tym celu przyjęto od Stow. techników załarowane korzystanie z zakładu kąpielowego Beutlera przy ul. Widzewskiej. Kąpiel jednorazowa kosztować będzie 4 kopiejki. Po kąpiele każde dziecko otrzyma po szklance gorącej herbaty. Organizację kąpiele higienicznych dla młodzieży szkolnej powierzono radnemu miejskiemu, członkowi delegacji szkolnej, p. Tadeuszowi Markowskiemu. Z kąpiele szkolnych korzystać mogą wszystkie dzieci, uczęszczające do szkół miejskich początkowych, w liczbie około 20 tysięcy.

(ko) Z Komitetu tanich kuchen.

Oddział tanich kuchen Delegacji niesienia pomocy biednym przy magistracie w dniu dzisiejszym wypłaca dopłaty dla tanich kuchen, za drugą połowę m. ca listopada. Liczba pozostałych pod egidą Komitetu tanich kuchen zwiększyła się obecnie do 70, które w połowie listopada wydały dziennie przeciętnie około 35,000 obiadów, co przewyższa o 5 tysięcy obiadów i półtora tysiąca rubli normę dopłat, zatwierdzonych przez budżet miasta. Obecnie znów 8 nowych tanich kuchen dla biednych zwróciło się do Komitetu z prośbą o udzielenie im dopłat do obiadów na chleb. Wskutek powyższego komitet tanich kuchen zwrócił się do magistratu z prośbą o zwiększenie o 20 tys rubli pozycji dopłat dla tanich kuchen.

(k) Z Kuratorjum obywatelskiego niesienia pomocy rezerwistkom. Kuratorjum obywatelskie niesienia

pomocy rezerwistkom wypłacać będzie zapomogi za miesiąc bieżący, począwszy od czwartku dnia 16 grudnia, w piątek, sobotę i poniedziałek 20-go podług liter, oraz we wtorek, 21 grudnia na wszystkie litery tym, które się we właściwym czasie spóźniły.

— (d) Inspekcja fabryczna. Zarząd Stow. robotników przemysłu włóknistego gub. piotrkowskiej zwrócił się do magistratu z prośbą o pozwolenie na zorganizowanie w Łodzi inspekcji fabrycznej. Sprawa ta będzie rozpatrywana na posiedzeniu magistratu.

— (f) Starania o koks. Wobec przerwy sprzedaży koks w łódzkiej gazowni miejskiej wiele zakładów rzemieślniczych znalazło się w krytycznym położeniu, a niektóre z nich zmuszone były zaprzestać pracy, wobec braku niezbędnego do wytwórczości materiału palnego.

go. Rzemieślnicy tacy udali się o pomoc do Resursy rzemieślniczej, która nie mając w swym rozporządzeniu opatu, zwróciła się w tej mierze do władz odnosnych z prośbą o sprzedaż koks na potrzeby wytwórczości rzemieślniczej.

Wypadki i kradzieże:

— (k) W ostatnich dniach skradziono w mieście następujące rzeczy: 1 beczkę śledzi, mydło i świece przy ul. Południowej; 50 pasów transmisyjnych przy ul. Benedykta, pokrycie skórzane dorożki oraz uprzęż końską — z ul. Nowo-Łagiewnickiej; beczkę masła, 18 funtów masła śmietankowego, 60 funtów fig, 4 funty sera i około 40 funtów czekolady, z ul. Długiej; 12 powłoczek na poduszki, 12 kuszul damskich, 30 kuszul męskich, 20 kałesonów, 6 przesłerań, 2 obrusy, 10 kuszul trykotowych, 20 chusteczek, 4 kostiumy damskie skradzione przy ul. Aleksandrowskiej; 5 pasy transmisyjne 25 do 30 łokci długości, oraz 4 cale szerokości, skradzione z ul. Drewnowskiej; 5 poduszek w białych powłoczkach, 1 wełniana czarna chustka, 2 białe firanki, 6 białych kuszul męskich, 3 białe koszule dziecięce, 3 białe ubranka dziecięce, 3 białe koszulki damskie, 1 palto męskie, skradzione przy ul. Fajfra.

le damskie, 1 palto męskie, skradzione przy ul. Fajfra.

— (ko) Nowy burmistrz Łowicza.— Burmistrz Ott z Haynau na Ślązku mianowany został burmistrzem miasta Łowicza.

Kino - Mirage
w Salonach Grand-Hotelu
Dzisiaj, t. j. 12 grudnia 1915 r.
Pierwszy raz w Łodzi
HANDLARZE DUSZAMI
wybitny dramat w 6 częściach z cyklu BIAŁE NIEWOLNICE w AMERYCE.
Wykon. najlepszych artystów amerykańskich.
Część I. Zbrodnica organizacja. Część II. Gniazdo Wypętku. Część III. Zemsta. Część IV. Na tropie. Część V. Pawne poszkieł. Część VI. Ręka sprawiedliwości.
Ceny zwykłe. - Sala dobrze ogrzana i wentylowana.

Obwieszczenie.

W poniedziałek, dnia 13 grudnia 1915 r. będzie na dworcu towarowym kaliskim, w szopie nr. 5 wchód z ul. Benedykta partja skóry, a mianowicie skóry na podszwy, na nadpodeszwa (branzle) i odpadków skór, podług cen w mem rozporządzeniu z dnia 28 sierpnia 1915 r. oznaczonych, za natchmiastową zapłatą, sprzedawane.

Skóra będzie tylko tutejszym szewcom, którzy się swym patentem wylegitymować muszą, sprzedawana. Mający chęć kupna zgłosić się powinni w wspomnianym dniu rano o 8-mej w biurze wydziału gospodarczego.

Łódź, dnia 10 grudnia 1915 r.
Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji von Oppen.

Persi LEPszy i TANSZY niż MYDŁO
Najlepszy środek do prania!
Zupełnie nieszkodliwy dla bielizny i koloru!
Mydło zbyteczne!
Do nabycia w składach aptekarsk. i kolonialn.
Hurtowa sprzedaż, Mikołajewska 37. 4331-5

TORF
Kwity do nabycia w kantorach: ul. Zgierska № 22 i Sto dolniana № 10. 4108-12

TANIO
w LOMBARDZIE —
AKCYJNYM
ZACHODNIA Nr. 21.
nabyć można: Pianina, maszyny do szycia nożne, ręczna, gabinetową; mandolinę, książkę „Malarstwo Polskie”, garnitur surdutowy surduty zegar ścienne, obiektyw, serwetę pluszową, platerę, różną biżuterję złotą i srebrną z kamieniami, zegarki złote, srebrne, męskie i damskie tańcuchy i t. p. wyroby

Swieca oryginalna
sól ciechocińska
(szlam)
tanio do sprzedania po mk. 3 za pud. Cegielniana nr. 47/7.

Akuszerka
z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogródzie praktykująca 20 lat, przyjmuje się porody. Andrzeja 39, m. 10 od 12-5. 3453-0

Przedsiębiorstwo
przeróbek i wszelkich napraw przy studniach, zbiornikach wodnych, dołach biologicznych oraz robót wodociagowych podług przepisów Wydz. Zdrowotności Publicznej.
Wiadomość u Inż. W. Danielewicza b. członka komisji do badania studzien ul. Pusta Nr. 22. 3

Samodzielny buchalter
dotychczasowy kierownik poważnej firmy poszukuje posady buchaltera lub kasjera, może złożyć kaucję, na żądanie poważne referencje. Podejmuje się sporządzania bilansów i zaprowadzania ksiąg. Przyjmie posadę na wyjazd i do prowadzenia ksiąg w gospodarstwie rolnem. Łaskawe zgłoszenia pod „Samodzielny” w administracji „N. K. L.” 5

DENTYSTA
S. GOLDMAN
długoletnia asystentka szkoły dentystrycznej i kliniki d-ra Ządziwicza.
Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór.
19 MILSZA 19.

Ugłoszenia drobne:
A. A. A. Maszyny do szycia kupuje sprzedaje. Brzezińska 10. Placok. 4234-5
A. karakury (imitacja). Na paite A. damskie i kolnierze okazują ttnio do sprzedania. Piotrkowska № 103, prawa oficyna 2-gie wejście parter. 4275-16
Biuro próśb Pisarskiego. Andrzeja 7. 4033-20
D. o sprzedania bile zaraz z dwóch pokojemble Promenada № 9 m. 7
E. gdzie można uczyć się i pisać stale na maszynie. Oferty i ceny proszę składać w „Kurjerze” pod lit „Orzeł”. 4325-1
M. męskie futro z fokowym kołnierzem tanto sprzedam. Główna 47-6, od 2-5. 4291-3
O. osoba znająca lepszą kuchnię, gospodarstwo domowe i wiejskie, z gwarancją, poszukuje miejsca gospodyni. Łaskawe oferty w „Kurjerze Łódzkim” dla „gospodyni”. 4310-1
P. powidła sliwkowe, jabłkowe i miód dostać można ul. Pańska 39, w mleczarni (Zielony Rynek). 4273-2
S. szamerowania do palt czarna, kororowe tanio. Widzowska № 31 m. 13. 4277-1
Sprzedam 3 bryczki, 2 amerykański z budami, 1 węgierka eieganka karetka dwu osobowa ne gumowych kołach wóz półtoraczni. Ul. Klebacha № 24 u gospodarza. 1
Z. zaginął dowód № 114337 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31. 4241-2
Z. zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi, na imię Benedykta Głuchowskiego. 4328-1
Z. chomonta i rolwag z bokami odkładanymi prawie nową lekką sprzedam natchmiast. Wózek ręczny lekki na resorach w dobrym stanie niedrogo kupię. Piotrkowska № 116 m. 3. 4327-1

FARTUCHY
i halki w wielkim wyborze hurtowo i detalicznie tylko dostac można u **Srednia 1** lewa oficyna, 3 wejście. 3-1

PALTA PLUSZOWE
w dużym wyborze od Bb. 45, zakiecki włóczkowe rb. 3,90 i 7,50 u firmy Sahmehel i Rosner, Piotrkowska 100.

Z dniem 1 stycznia 1916 r. w żeńskim gimnazjum **Klary Wolfsohn** Długa 31 otwarte zostaną klasy V, VI i VII, W wyższych klasach udzielana będzie łacina. Wpis obniżony. 4328-3

Z naszej centrali w Warszawie nadszedł wielki wybór
Dywanów Perskich
Zow. Akc. Warszawskiej Fabryki Dywanów
Skład Łódzki: Piotrkowska 72, w gmachu Grand Hotelu.

WANNY
żelazne emalowane. PIECE żelazne do wanień, żelazne ocynowane kotły do gotowania bielizny.
UMYWALKI, miski klozetowe, rezerwoarki do klozetów, (plukacze).
RURY i łączniki, wiory stalowe, lampki elektr. „Osramskie” Karbid, etc. etc. poleca ze składu
Adolf Richter,
Przejazd № 2, róg Mikołajewskiej.

Władysław Tyc
Nawrot № 20
rutynowany korektor
Instrumentów różnych, przyjmuje wszelkie reparacje takowych na przystępną cenę. Wykonanie sumienne i punktualne. Stare skrypcy na składzie. 4314-2

Doktor Sołowiejczyk
(dziecinne i wewnętrz. choroby) **powrócił.**
Andrzeja 4, godziny przyjęć: 9-10 r. i 5-6 po poł. 5
Felczer z Buska
z długoletnią praktyką szpitalną św. Łazarza, przyjmuje codziennie i udziela porad. Aleksandrowska 37. Kaszyński. 4112-8

BI-BA-BO
W HOTELU „SAVOY”.
W sobotę, dnia 11 i w niedzielę, 12 grudnia. Wielki Program Kabaretowy. Między innymi: „Klasyczny ebronca”, — „Księżna de Pompila”, — „Hoc-hoc-heo, czyli piosenka o Łodzi” i wiele innych utworów: Żeleńskiego, Cooeka, Benatzky'ego, Ihara, Lewińskiego, Miłozza, Choromańskiego i in. Początek o g. 8 i pół w. Wejście 55 k.

Na gwiazdkę!!
Patefony gramofony, płyty narod. Kolony i in., skrypcy, organki, harmonje i t. p., lampki elektryczne, baterje, szczyrki, maszyny do gotowania, portmonetki, budniki, mydła toaletowe, perfumy, manikura i wszelkie przybory toaletowe.
G. Kawecki & C-o,
Łódź, Piotrkowska 114. (sklep)

Szukam **mieszkania,** składającego się z 4 pokoi, łazienki z wszelkimi wygodami, umeblowanego w okolicy Pasażu Majera, zaraz. Zgłoszenia pod „C. 100.” w „Kurjerze”. 4306-3